

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2023

בית ספר: בית הספר לקיימות מייסודן של החברה לישראל, כיל ובזן B.A

יציבות משטרית נוכח אסונות

מרצים/ות:

פרופ' תמר הרמן tamar.hermann@post.runi.ac.il

פרופ' יואב יאיר yoav.yair@runi.ac.il

מספר הקורס:	סוג הקורס:	שעות שבועיות:	נקודות זכות:
3875	שיעור	2	2

דרישות הקורס:	קוד קבוצה:	שפת לימוד:
מבחן סופי	232387500	עברית

תנאי קדם

במידה ולמדת את אחד מהקורסים הרשומים מטה, בעלי תוכן זהה, לא תוכל להירשם לקורס יציבות משטרית נוכח אסונות (3875):

2425 - עולמות עירוניים

נושאי הקורס

משטרים שונים מניבים בדרכים שונות לאסונות טבע ואסונות מעשה ידי אדם. למשל, ברית המועצות הקומוניסטית הגיבה לאסון בכור בצ'רנוביל ב-1986 אחרת מיפן הדמוקרטית לאירוע דומה בפוקושימה ב-2011, בגלל השוני במבנים השלטוניים ובתרבויות הפוליטיות שלהן. סוג המשטר, דמוקרטי או לא-דמוקרטי, מכתוב את מידת הריכוזיות של קבלת ההחלטות הלאומית, את מידת השקיפות לגבי היקף הנזק ומשך הזמן הצפויים של הארוע, ומכאן גם את היכולת לגייס את הציבור לפעולה הנדרשת. משטרים דמוקרטיים ולא-דמוקרטיים נבדלים זה מזה גם בערך שהם מייחסים לחיי אדם, מה שבתורו מכתוב את אסטרטגיות הפעולה שבה יבחרו בבואם להתמודד עם אסונות מהסוגים שבהם אנחנו

עוסקים.

קורס זה נועד לתאר ולנתח את הקשרים בין סוגי המשטרים (דמוקרטיים או לא דמוקרטיים למיניהם) לאופן התמודדותם עם אסונות מעשה ידי אדם (פעולות טרור, דליפות רעלנים או קרינה ממתקנים תעשייתיים וצבאיים ועוד) או אסונות טבע (רעידות אדמה, התפרצות הרי געש, בצורת, שריפות, מחלות ועוד). כמקרה מיוחד נדון במשבר האקלים כמשבר מתגלגל בעל השפעה ארוכת טווח. לסיום, נבדוק את תקפות ההנחות שמשטרים דמוקרטיים מגיבים אחרת לאסונות ממשטרים לא דמוקרטיים ושיש שוני בעמידות של משטרים שונים לזעזועים פוליטיים בתגובה לאסונות, בשל ההבדלים בעומק הלגיטימציה הציבורית שלהם.

מטרות הקורס

הקורס נועד לבחון האם ואיך אסונות מעשה ידי אדם ואסונות טבע מייצרים תגובות שונות של משטרים מסוגים שונים (דמוקרטיים ולא דמוקרטיים) וכיצד משטרים מסוגים שונים מגיבים על אסונות כאלה.

מבנה ציון הקורס

2 תרגילים - סה"כ 30% (כל תרגיל 15%, ציון מינימלי 60 בכל אחד מהתרגילים כתנאי להגשה לבחינה). מבחן גמר - 70%.

שעות קבלת מרצה

פרופ' יואב יאיר, בימי ראשון, 1300-1400 בלשכת הדיקן חדר SL410, בתיאום עם מנהלת הלשכה גב' נועה נעמן 099527953

רשימת קריאה

ביבליוגרפיה מהצד המשטרי:

Michael Guggenheim, Introduction: Disasters as Politics – Politics as Disasters

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/1467-954X.12121>

,Kevin Arceneauxa, Bert N. Bakkerb, Sara B. Hoboltc, and Catherine E. De Vries

?Is COVID-19 a Threat to Liberal Democracy

[/https://psyarxiv.com/8e4pa](https://psyarxiv.com/8e4pa)

Mariya Y. Omelicheva (2011) Natural Disasters: Triggers of Political Instability?, International

.Interactions, 7:4, 441–465, DOI: [10.1080/03050629.2011](https://doi.org/10.1080/03050629.2011)

SK Schneider , **Governmental response to disasters: key attributes, expectations, and implications**

Handbook of disaster research, 2018 – Springer

Thung-Hong Lin, Governing Natural Disasters: State Capacity, Democracy, and Human Vulnerability. *Social Forces*, Volume 93, Issue 3, March 2015, Pages 1267–1300, <https://doi.org/10.1093/sf/sou104>

רמי קפלן , גלובליזציה נאו-ליברלית, תאגידים רב-לאומיים והכישלון של רפורמת האקלים הגלובלית

<https://doi.org/10.1093/sf/sou104>

ביבליוגרפיה מהצד של אסונות טבע ומעשי ידי-אדם:

Xu et al., 2016, Natural disasters and social conflict: A systematic literature review. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 17, 38–48. doi.org/10.1016/j.ijdr.2016.04.001

Symanski, E., An Han, H., Han, I., McDaniel, M., Whitworth, K., McCurdy, S., . . . James, D. (2022). Responding to Natural and Industrial Disasters: Partnerships and Lessons Learned. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 16(3), 885–888. doi:10.1017/dmp.2020.467

Sun, R., Gao, G., Gong, Z. et al. A review of risk analysis methods for natural disasters. *Nat Hazards* **100**, 571–593 (2020). <https://doi.org/10.1007/s11069-019-03826-7>